

Pápežova audiencia o roku milosrdenstva (27. apríl 2016)

„Chod' a rob aj ty podobne!“ To je Ježišova výzva adresovaná každému ako odkaz Podobenstva o milosrdnom Samaritánovi v Lukášovom evanjeliu. Práve tomuto biblickému textu venoval pápež František tému svojej dnešnej katechézy. Byť milosrdným, preukázať lásku a spolucítenie si vyžaduje postoj srdca, ktorému sa môžeme naučiť od Ježiša, ktorý sa sklonil nad nami, stal sa naším

služobníkom, aby nás zachránil.
Nie je to otázka teórie, ale
praxe.

08.08.2016

Drahí bratia a sestry, dobrý deň!

Dnes sa zamyslíme nad
podobnosťou o milosrdnom
Samaritánovi (Lk 10,25-37). Zákonník
testuje Ježiša s otázkou tak trochu
„akademickou“: „Učiteľ, čo musím
robiť, aby som bol dedičom večného
života?“ (v. 25). Ježiš žiada jeho
samého, aby dal odpoveď. A ten mu
ju dáva dokonale: „Milovať budeš
Pána, svojho Boha, z celého svojho
srdca, z celej svojej duše, zo všetkých
svojich síl a z celej svojej mysle a
svojho blížneho ako seba samého!“
(v. 27). Ježiš vzápätí uzatvára: „Toto
rob a budeš žiť!“ (v. 28).

Následne muž kladie ďalšiu otázku, ktorá sa stáva pre nás veľmi cennou: „Kto je môj blížny?“ (v. 29) a dodáva: „Moji príbuzní? Moji krajanovia? Tí z môjho náboženstva?...“ Skrátka, chce jasné pravidlo, ktoré mu umožní zaradovať iných ako „blížnych“ alebo „nie-blížnych“, ako tých, čo sa môžu stať blížnymi a tých, ktorí sa blížnymi nemôžu stať.

A Ježiš odpovedá podobenstvom, v ktorom prichádza na scénu kňaz, levita a Samaritán. Prvé dve osoby sú spojené s kultom, ktorý sa vykonáva v chráme; tretí je schizmatik zo židovstva, považovaný za cudzinca, pohana a nečistého, teda Samaritán. Na ceste z Jeruzalema do Jericha kňaz a levita narazia na polomŕtveho muža, ktorého napadli zloději, okradli ho a ponechali tak. Zákon Pána v takých situáciách stanovuje povinnosť pomôcť mu, ale obaja prechádzajú okolo neho bez zastavenia. Mali naponáhlo... Kňaz

možno pozrel na hodinky so slovami: „Veď prídem neskoro na omšu... Musím sláviť omšu“. A druhý si povedal: „Neviem, či mi to dovoľuje Zákon, lebo je tam krv a budem nečistý...“. Obídu ho a nepriblížia sa.

A tu nám podobenstvo dáva prvé poučenie: Nie je automatické, že tí, ktorí navštevujú dom Boží a poznajú jeho milosrdenstvo, vedia milovať blížneho. Nie je to automatické! Môžeš poznať celú Bibliu, môžeš poznať všetky liturgické rubriky, môžeš poznať celú teológiu, avšak z poznania nie je automatické milovať. [Schopnosť] milovať sa riadi niečím iným. Chce to inteligenciu, avšak ešte niečo viac... Kňaz a levita vidia, ale ignorujú; pozerajú sa, ale nepomôžu. A pritom neexistuje pravý kult, ktorý by sa nepremietol do služby blížnemu. Nikdy nezabúdajme: pred utrpením toľkých ľudí, vyčerpaných hladom, násilím a nespravodlivosťou, nemôžeme zostať divákmi. Ignorovať

ľudské utrpenie – čo to znamená?
Znamená to ignorovať Boha! Ak sa
nepriblížim k tomu mužovi, k tej
žene, k tomu dieťaťu, k tomu
starčekovi či stareнке, čo trpí,
nepriblížim sa k Bohu.

Ale vráťme sa k jadru podobenstva:
Samaritán je práve tým, ktorým
pohrdali, na ktorého by nikto
nevsadil, a hoci aj on mal svoje
povinnosti a veci na práci, keď však
uvidel zraneného muža, neobišiel ho
ako tí ďalší dvaja, ktorí boli spojení s
Chrámom, ale „mal s ním súcit“ (v.
33). Tak hovorí evanjelium: „mal s
ním súcit“, čiže jeho srdce, jeho
vnútro sa pohlo! Tu je ten rozdiel.
Ďalší dvaja „videli“, ale ich srdcia
zostali zatvorené, chladné. Avšak
srdce Samaritána bolo zladené so
srdcom samého Boha.

V skutočnosti „spolucítenie“ je
základnou charakteristikou Božieho
milosrdenstva. Boh s nami spolucíti.

Čo to znamená? Trpí s nami, cíti naše utrpenie. Spolucítenie (tal.*compassione*) znamená zdieľať niečo s niekým (tal. *compartire con*). Sloveso [spolucítiť] označuje, že vnútornosti sa pohnú a chvejú pri pohľade na bolesť človeka. A v gestách a konaní milosrdného Samaritána rozoznávame akt Božieho milosrdenstva v celých dejinách spásy.

Je to rovnaké spolucítenie, s akým prichádza Pán v ústrety každému z nás: On nás neignoruje, pozná naše bolesti, vie, kde potrebujeme pomoc a útechu. Prichádza, aby bol pri nás a nikdy nás neopustí. Každý z nás si však môže položiť otázku a odpovedať si v srdci: „Ja tomu verím? Verím, že Pán má súcít so mnou, s takým aký som – hriešnik, s mnohými problémami a so všeličím?“ Pouvažujme nad tým, a odpoveďou je: „Áno!“ Každý si však musí pozrieť do vlastného srdca, či

verí v toto spolucítenie Boha,
dobrého Boha, ktorý sa k nám
približuje, uzdravuje nás, hladí nás.
A ak ho my odmietneme, on čaká: je
trpezlivý a vždy je po našom boku.

Samaritán preukázal opravdivé
milosrdenstvo: obväzuje tomu
mužovi rany, nesie ho do hostinca,
osobne sa o neho stará a poskytuje
mu svoju starostlivosť. Toto všetko
nás učí, že spolucítenie, láska, to nie
je neurčitý pocit, ale znamená to
postarať sa o druhého, až do tej
miery, že za to osobne platíme.
Znamená to „ísť s kožou na trh“ a
urobiť každý potrebný krok na
„priblíženie sa“ k druhému až po
stotožnenie sa s ním: „Miluj svojho
blížneho ako seba samého“. Toto je
Pánovo prikázanie.

V závere podobenstva Ježiš obracia
zákonníkovu otázku a spytuje sa ho:
„Čo myslíš, ktorý z tých troch bol
blížnym tomu, čo padol do rúk

zbojníkov?“ (v. 36). Odpoveď je konečne jasná: „Ten, čo mu preukázal milosrdenstvo“ (v. 37). Na začiatku podobenstva bol pre kňaza a levitu blížnym zomierajúci; na konci je blížnym Samaritán, ktorý sa *priblížil*. Ježiš obracia perspektívu: nezostáva pri hodnotení druhých, aby videl, kto blížnym je a kto nie. Môžeš sa stať blížnym komukoľvek, koho stretneš v núdzi, a budeš ním, ak máš vo svojom srdci súcít, čiže ak máš tú schopnosť trpieť spolu s druhým.

Toto podobenstvo je úžasným darom pre nás všetkých, a je aj záväzkom! Každému z nás Ježiš opakuje to, čo povedal zákonníkovi: „Choď a rob aj ty podobne“ (v. 37). Všetci sme povolaní kráčať rovnakou cestou dobrého Samaritána, ktorý zobrazuje Krista: Ježiš sa skláňa nad nami, stal sa naším služobníkom, a tak nás spasil, preto môžeme milovať tak,

ako on miloval nás, rovnakým
spôsobom.

(Preklad: Slovenská redakcia VR) -vp,
jb-

pdf | document generated
automatically from [https://
dev.opusdei.org/sk-sk/article/papezova-
audiencia-o-roku-milosrdenstva-27-
april-2016/](https://dev.opusdei.org/sk-sk/article/papezova-audiencia-o-roku-milosrdenstva-27-april-2016/) (10.08.2025)